

Nieuwsbrief NZG

1(1) 1999

Nederlandse Zeevogelgroep
Dutch Seabird Group

Texel, januari 1999

redactie Nieuwsbrief NZG: Mardik F. Leopold,
p/a Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek (IBN-DLO)
postbus 167, 1790 AD Den Burg, Texel
e-mail m.f.leopold@ibn.dlo.nl

secretariaat NZG: De Houtmanstraat 46,
1792 BC Oudeschild, Texel

De eerste nieuwsbrief!

Mardik Leopold, redactie & Jan Andries van Franeker, secretaris

De leden van de NZG hebben in 1999 de laatste *Sula* ontvangen: een groot afsluitend nummer, gewijd aan meeuwen en sterns in Nederland en België. Een mooie afsluiting van het tijdperk *Sula*! Vanaf heden ontvangt men *Sula's* opvolger, *Atlantic Seabirds*. *Atlantic Seabirds* is het gezamenlijke tijdschrift van de Nederlandse en Britse Zeevogelgroepen en als zodanig de opvolger van zowel *Sula* als van haar Britse tegenhanger, *Seabird*. *Atlantic Seabirds* is een wat 'zwaarder' tijdschrift dan de beide voorgangers, met nog een betere kwaliteit voor wat betreft wetenschappelijk gehalte en presentatie. In *Atlantic Seabirds* zijn Engelstalige artikelen opgenomen, die vooraf zijn voorgelegd aan vakgenoten van buiten de redactie. Als werkgebied wordt vooral de (hele) Atlantische Oceaan gezien, met alle bijbehorende randzeeën; auteurs kunnen overal vandaan komen. De nieuwe opzet heeft als voordeel een grotere verspreiding, bij hogere kwaliteit. Als nadeel kan echter gelden, dat het nieuwe tijdschrift minder toegankelijk zal zijn voor NZG-leden die de Engelse taal minder goed machtig zijn, maar ook voor auteurs die hiermee moeite hebben. Daarom wordt ieder artikel voorzien van een Nederlandse samenvatting en onderschriften bij figuren en tabellen en kunnen auteurs rekenen op hulp vanuit de redactie. Daarnaast wil de NZG bij ieder nummer van *Atlantic Seabirds* een Nederlandstalige nieuwsbrief publiceren. Hierin zijn opgenomen: korte en toegankelijke Nederlandstalige artikelen, zeevogel-nieuwtjes uit de (inter)nationale literatuur en interessante waarnemingen. Het is nadrukkelijk de bedoeling, dat de nieuwsbrief een makkelijk bereikbaar platform is voor en door leden. Dus: zie je iets opmerkelijks, meld dit dan zo snel mogelijk aan de redactie. We denken aan: zeevogel-tellingen, bijzondere vondsten van zeevogels aan de kust, ontwikkelingen in kolonies, waarnemingen aan voedselkeuze, ringvondsten, ontwikkelingen/bedreigingen vanuit de overheid of anderen die zeevogels aangaan, kortom alles wat u als lezer/waarnemer/lid interessant vindt en wat ook voor anderen interessant is. We streven naar snelle publicatie van nieuws, waardoor uw waarneming/inbreng ook weer snel reacties kan oproepen bij andere leden.

In deze eerste nieuwsbrief kon nog geen sprake zijn van veel inbreng door de leden; zie dus deze eerste bijdragen als voorbeelden van hoe het zou kunnen en spring daar op in met eigen inbreng; de redactie staat steeds klaar om u te helpen met het helder en krachtig

formuleren van uw boodschap in de vorm van een bijdrage voor de nieuwsbrief.

Het lidmaatschap van de NZG en de Britse Seabird Group blijft gescheiden. Ook de Britten publiceren een eigen, nationale nieuwsbrief. Leden van de NZG die ook de Britse *Newsletter* willen ontvangen, dienen hiervoor contact op te nemen met: *The Seabird Group*, c/o The Lodge, Sandy, Bedfordshire SG19 2DL, UK. De kosten zijn £ 5.- per jaar.

Twee totaal verschillende strandingen van Noordse Stormvogels *Fulmarus glacialis* in de winter van 1998/99

Jan Andries van Franeker

Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek IBN-DLO, Postbus 167, 1790 AD Den Burg, Texel.

Al langere tijd is een aantal stookolieslachtoffer-tellers actief bij het verzamelen van Noordse Stormvogels. Het hoofddoel van deze verzamelings-actie is het herhalen van een onderzoek aan maaginhouden zoals dat eerder in de eerste helft van de jaren '80 werd uitgevoerd. Destijds bleken Noordse Stormvogels uit het Noordzeegebied ieder gemiddeld rond de 12 fragmenten plastic materiaal in de maag te hebben. Ongeveer de helft van deze plastics betrof restanten van plastic gebruiksvoorwerpen, voornamelijk afkomstig van scheepsafval. De andere helft betrof industriële plastic korrels, een soort half-fabriekaat dat kan worden omgesmolten tot diverse eindproducten. Ook deze korrels zijn waarschijnlijk in belangrijke mate door transportschepen verloren. Sinds begin tachtiger jaren zijn de nodige beleidsmaatregelen in de Noordzee getroffen om hoeveelheden op zee gedumpt scheepsafval te beperken. Op dit moment worden op initiatief van de Europese Gemeenschap belangrijke aanvullende maatregelen besproken over de manier van afval afnemen van schepen in havens. Kortom, het is een goed moment om een tussenbalans te gaan opmaken van de mate van vervuiling van het Noordzeegebied met zwerfafval, waarvan plastics het meest prominente bestanddeel vormen. Noordse Stormvogels, die min of meer alles lijken te eten wat er op het zeeoppervlak ronddobbert, lijken daarvoor een prima graadmeter. Met het Ministerie van V&W wordt besproken of subsidiëring van een dergelijk onderzoek mogelijk is. Vooruitlopend daarop wordt al het nodige materiaal verzameld en bij IBN-DLO op Texel in de vriezers opgeslagen.

Terwijl 'normaal' slechts kleine aantallen Noordse Stormvogels binnendruppelen, was het de afgelopen maanden tot twee maal toe flink mis. Vooral op de Noord-Hollandse (De Windbreker) en Texelse stranden werden flinke aantallen stormvogels verzameld. De IBN vriezers puilden zodanig uit dat het snijwerk direct moest plaats vinden. Van ruim 100 vogels werden uitwendige en inwendige kenmerken bestudeerd; magen werden in hun geheel uit de vogel gesneden en weer ingevroren voor latere analyse op zwerfvuil en plastics. Van deze vogels waren er 37 afkomstig uit de periode van het 'lijmincident' in de tweede helft van December 1998 (Camphuysen, *Marine Pollution Bulletin*, in druk; meer hierover in een volgende Nieuwsbrief) en 59 van de massale stranding uit februari 1999. Uit februari zijn nog beduidend meer vogels binnengebracht, maar de tijd ontbrak om het materiaal nu reeds geheel te bewerken. De voorlopige resultaten zijn echter alleszins de moeite waard: de twee incidenten vertonen een totaal verschillend karakter in zowel oorzaak van de stranding als in de groep vogels die er bij betrokken waren.